

METODOLOŠKO POJASNILO

Marko Pavlič

PEFA - RAČUNI FIZIČNEGA PRETOKA ENERGIJE

To metodološko pojasnilo se nanaša na objavljanje podatkov:

- Računi fizičnega pretoka energije, Slovenija, letno (Prva objava)

September 2024

Kazalo

1	NAMEN.....	3
2	PRAVNI OKVIR.....	3
3	ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI.....	3
4	IZBOR ENOT OPAZOVANJA.....	3
5	ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV.....	4
6	DEFINICIJE.....	4
7	POJASNILA.....	5
8	OBJAVLJANJE PODATKOV.....	6
9	REVIDIRANJE PODATKOV.....	6
10	DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA.....	7

1 NAMEN

Namen objave je spremljanje energetskega fizičnega toka, ki potekajo iz okolja v gospodarstvo, v gospodarstvu in od tam nazaj v okolje, in prikaz tega z objavo podatkov o oskrbi z energijo in podatkov o porabi energije. Ključni statistiki sta pridobljena in porabljen energija. Takšne statistike so: npr. pridobljena energija v dejavnosti rudarstvo, porabljen energija v predelovalnih dejavnostih ipd.

2 PRAVNI OKVIR

- [Letni program statističnih raziskovanj \(LPSR\)](#)
- [Zakon o državni statistiki \(Uradni list RS, št. 45/95 in 9/01\)](#)
- Uredba (EU) št. 538/2014 Evropskega parlamenta in Sveta o evropskih okoljsko-ekonomskih računih (CELEX: 32011R0691).

3 ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI

Enota, ki jo opisujejo objavljeni podatki, je energija, pridobljena in porabljen v poslovnih subjektih in gospodinjstvih, ki so vključena v energetske tok kot proizvajalci, predelovalci ali končni porabniki energije. Pridobivanje, predelavo in porabo energije opazujemo glede na veljavno standardno klasifikacijo dejavnosti (SKD 2008), ob tem pa se upoštevajo tudi gospodinjstva. Podatki so izraženi v teradžulih (TJ).

4 IZBOR ENOT OPAZOVANJA

Enote opazovanja so poslovni subjekti in gospodinjstva, ki so vključena v energetske tok kot proizvajalci, predelovalci ali končni porabniki energije. Pridobivanje, predelavo in porabo energije se opazuje po dejavnostih standardne klasifikacije dejavnosti SKD 2008, upoštevajo pa se tudi gospodinjstva.

Izbor enot opazovanja je poln; to pomeni, da so zajete vse dejavnosti po veljavni standardni klasifikaciji dejavnosti (SKD 2008) in gospodinjstva, ki so vključeni v energetske tok, glede na rezidenčno načelo: v podatke so zajeti energetske fizični tokovi, ki izvirajo iz dejavnosti (proizvodnje, predelave ali končne porabe) slovenskih poslovnih enot na nacionalnem območju (Slovenija), ter energetske fizični tokovi, ki izvirajo iz dejavnosti slovenskih poslovnih enot v tujini (npr. turistična dejavnost, dejavnost transportnih podjetij).

5 ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV

Podatki se zbirajo letno.

Podatki se prevzemajo iz skupnih vprašalnikov za energetske statistike (5 skupnih vprašalnikov Joint Questionnaire IEA/Eurostat/UNECE), ki se s strani SURS letno poročajo na Eurostat. Osnovni vir podatkov za skupne vprašalnike so raziskovanja iz področja energetskih statistik, ki zajemajo podatke o:

- elektriki in ogrevanju;
- naravnem plinu;
- nafti;
- obnovljivih virih in odpadkih;
- premogu.

Uporabljajo se tudi podatki iz nacionalnih računov (Tabela porabe v cenah kupcev, tekoče cene in stalne cene predhodnega leta, SKD/CPA 2008, 64 dejavnosti/proizvodov (ESR 2010), Slovenija, letno) in nekatere transportne statistike in statistike turizma. To so podatki o cestnem blagovnem prevozu (TR-CES - B/T: Cestni blagovni prevoz, Slovenija, letno) ter podatki ekonomskih računov za turizem (Izdatki domačih prebivalcev za turistično potrošnjo v tujini (Izhodna turistična potrošnja), Slovenija, večletno in izdatki tujih prebivalcev za turistično potrošnjo, Slovenija, večletno). Uporabljajo se tudi podatki iz statistike potrošnje gospodinjstev (Povprečna porabljen denarna sredstva gospodinjstev, Slovenija, večletno).

Ločeno se samo za to raziskovanje zbirajo podatki o prodaji in porabi pogonskega goriva v večjih transportnih podjetjih (podatki se prevzemajo neposredno od podjetij ali prek AJPES-a) ter o prodaji goriva glede na rezidenčnost kupcev preko kamionskih kartic od večjih podjetij s prodajo goriva na bencinskih črpalkah. Za potrebe natančnejše razdelitve porabe energije v cestnem transportu po dejavnostih SKD se uporabljajo tudi podatki iz administrativne baze MRVL (podatki o številu registriranih cestnih vozil, prevoženih kilometrih in izpustih emisij CO₂ po SKD dejavnosti lastnikov vozil).

6 DEFINICIJE

ENERGETSKI RAČUNI so satelitski okoljsko-ekonomski računi, ki zagotavljajo dodatne informacije o energetiki. So okvir za organiziranje energetske povezanih statističnih informacij, ki so v pomoč pri analizah vloge energije v gospodarstvu in povezav med energetskimi aktivnostmi in okoljem.

EUROSTAT je statistični urad Evropske unije s sedežem v Luksemburgu.

PEFA je kratica za račune fizičnih energetskih tokov (iz angl. Physical Energy Flow Accounts).

RAČUNI FIZIČNIH ENERGETSKIH TOKOV so prvi račun iz sistema energetskega računa, ki se razvijajo na mednarodni ravni. Prikazujejo podatke o tokovih energije iz okolja v gospodarstvo, v gospodarstvu in od tam nazaj v okolje. Enote so preračunane v TJ, da je mogoč poenoten prikaz podatkov in da so ti lažje primerljivi.

TABELE OSKRBE IN PORABE ENERGIJE omogočajo s preureditvijo energetskega računa po energetskega tokovih in s prikazom energetske vrednosti povezavo z monetarnimi podatki iz sistema nacionalnih računov na naslednji stopnji prikazovanja energetskega računa kot celote.

ENERGETSKI TOKOVI se v energetskega računih delijo na tokove iz naravnih virov, na tokove energetskega proizvodov in na tokove energetskega ostankov.

NETO DOMAČA PORABA ENERGIJE zajema porabo energije energetskega sektorja, izgube pri distribuciji in transformaciji energije, končno porabo energije pri končnih porabnikih ter statistične razlike, pri čemer se upošteva načelo rezidenčnosti.

MRVL je matični register vozil in listin (administrativna baza Ministrstva za infrastrukturo RS).

7 POJASNILA

7.1 KLASIFIKACIJE

Podatki so objavljeni po standardni klasifikaciji dejavnosti (SKD 2008). Objavljena je na spletni strani SURS (Metode in klasifikacije – Klasifikacije in šifranti – Ekonomske klasifikacije):

<http://www.stat.si/StatWeb/glavnanavigacija/metode-in-klasifikacije/klasifikacije>

7.2 OBDELAVA PODATKOV

UREJANJE PODATKOV

Podatke smo uredili z uporabo ustreznih sistematskih in individualnih popravkov.

Urejanje podatkov s končnimi izračuni vrednosti poteka s pomočjo posebnih programskih orodij PEFA Builder in NACE Breakdown (za potrebe razdelitve po SKD 2008 klasifikaciji), ki so ju pripravili na Eurostatu. Ločeno se izračunavajo podatki o porabi goriva rezidentov in nerezidentov, ki se nato upoštevajo pri preračunih na rezidenčni princip.

Več o urejanju podatkov lahko preberete v splošnem metodološkem pojasnilu [Statistično urejanje podatkov](#).

UTEŽEVANJE

Postopkov uteževanja podatkov nismo uporabili.

DESEZONIRANJE

Postopki desezoniranja niso smiselni.

OBDELAVA PODATKOV DRUGO

Druge metode obdelave podatkov se ne uporabljajo.

7.3 INDEKSI

Indeksov ne objavljamo.

7.4 NATANČNOST

Natančnosti ne izračunavamo.

7.5 DRUGA POJASNILA

Podatek, ki je statistično zaščiten zaradi varovanja zaupnosti poročevalskih enot, nadomestimo z znamenjem »Z«.

8 OBJAVLJANJE PODATKOV

- Podatkovna baza SiStat: [okolje - okoljski računi](#); absolutni podatki, po klasifikaciji SKD 2008, na ravni SKD oddelka.
- Prva objava (okolje, okoljski računi): »Računi fizičnega pretoka energije«.
- [Statøpis](#)
- Eurostat, Statistični urad Evropske unije

9 REVIDIRANJE PODATKOV

9.1 OBJAVLJANJE ZAČASNIH IN KONČNIH PODATKOV

Podatki, ki se objavljajo v okviru raziskovanja PEFA, niso nikoli končni. Revizija je potrebna zaradi morebitnih sprememb (revizij) podatkov v podatkovnih virih, predvsem v skupnih vprašalnikih za energetske statistike ter v tabelah ponudbe in porabe (SUT).

Revizija podatkov je načrtovana in se izvaja vsako leto za celotno časovno serijo.

9.2 DEJAVNIKI, KI VPLIVAJO NA ČASOVNO PRIMERLJIVOST

Podatki, porazdeljeni na podlagi nove SKD 2008, so na voljo od leta 2008 naprej (časovna serija podatkov se je z objavo leta 2020 razširila tudi na obdobje 2008 - 2011). Prelomov v časovni vrsti ni, vsi podatki so med seboj v celoti primerljivi.

10 DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA

Metodološka gradiva na spletni strani SURS so dostopna na <https://www.stat.si/statweb/Methods/QuestionnairesMethodologicalExplanationsQualityReports>.

- Vprašalnik:
 - Podatkov za to raziskovanje SURS ne zbira z vprašalnikom.
- Poročilo o kakovosti za raziskovanje:
 - [PEFA - energetske računi \(PEFA\)](#)

področje: Okolje, podpodročje: Okoljski računi

- Metodološka pojasnila:
 - Input-output tabele, tabele ponudbe in porabe

področje: BDP in nacionalni računi, podpodročje: Tabele ponudbe in porabe, input-output tabele

- - Cestni blagovni prevoz

področje: Transport, podpodročje: Cestni transport

- - Registrirana cestna vozila

področje: Transport, podpodročje: Cestni transport

- - Proizvodnja in poraba energije

področje: Energetika, podpodročje: Proizvodnja in poraba energije

-

- Ekonomski računi za turizem

področje: Turizem, podpodročje: Ekonomski vidiki turizma

-

- Poraba energije in goriv v gospodinjstvih

področje: Okolje, podpodročje: /